

התמודדות עם מגבלות קרקעיות: שונות, אבניות ומליחות

המלצות לקראת עונת גידול 2012-2013

הכניסה לעיבוד וגידול בשטחים המוכשרים בעונה הנוכחית מהווה אתגר מורכב הן למגדלים והן למלוויהם. על מנת להתגבר על שונות לאורך הערוגה, או ליצור תשתית גידול נוחה יותר מאשר האדמה המקומית, מומלץ לבנות תעלות בהן מכניסים מצע גידול מתאים. סוג המצע הנוח ביותר הן מבחינת יישום והן מבחינת מחיר הוא חומר אורגני.

ככל שתנאי הקרקע בהם מתוכנן לגדל קשים יותר, כך יש צורך להגדיל את נפח התעלה על מנת לבדד את השפעות הסביבה. במסגרת התהליך יש צורך להעריך את כמות העבודה הנדרשת ולתכנן את לוח הזמנים, כך שכל שלב בתהליך הכנת השטח יבוצע באופן הנכון והמדויק ויושלם בפרק זמן סביר ללא צורך בדחיית השתילה או ויתור על פעולות חיוניות בהכנת השטח. רצוי להיעזר בצוות ההדרכה של שה"מ משרד החקלאות לקבלת מענה להתלבטויות בבחירת מסלול הכנת השטח הרצוי במסגרת המגבלות.

תעלות בהן מוכנס חומר אורגני הן אמצעי נוח ליישום, זול יחסית והנותן מענה טוב לשונות הקיימת לאורך הערוגה ולמגבלות קרקעיות כמו אבניות רבה או קרקע כבדה ומלוחה. את פיזור החומר האורגני אפשר לבצע במספר אמצעי מיכון.

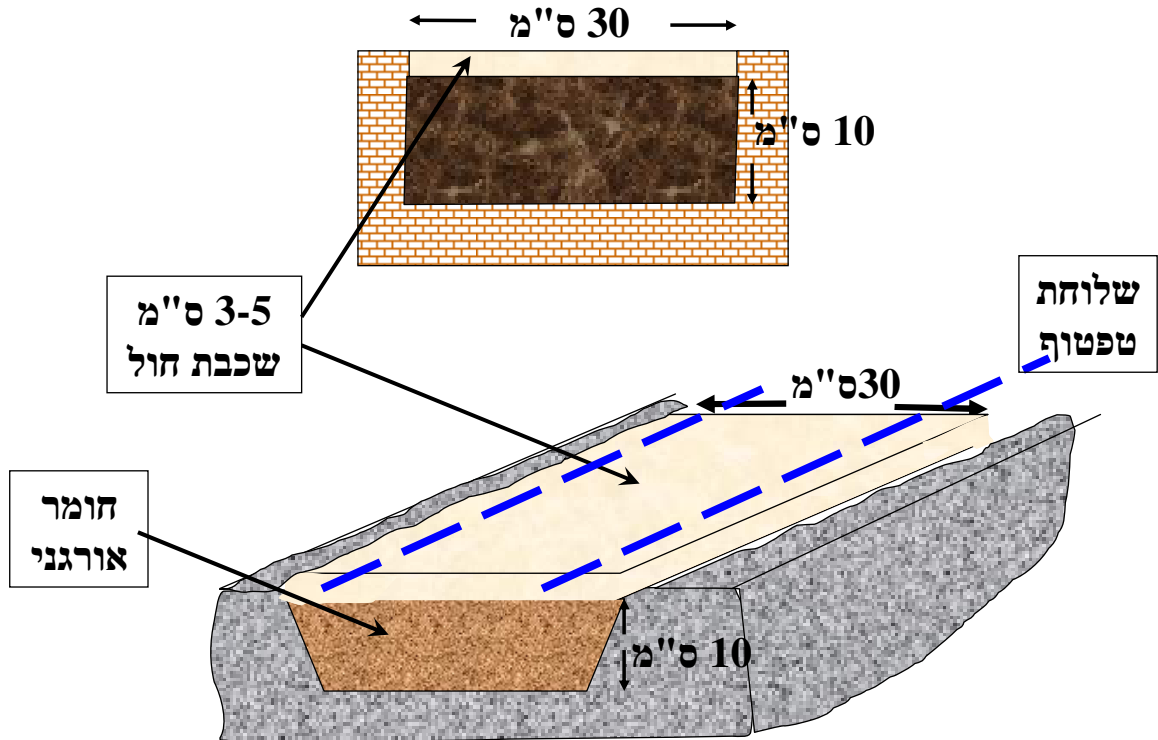
לגידול פלפל רצוי לבנות תעלה ברוחב 30 ס"מ ובעומק 10 ס"מ, כך שניתן יהיה ליצור מרווח של כ-25 ס"מ בין שלוחות הטפטוף, כשהן מונחות מעל החומר האורגני ולא בשולי התעלה כמתואר באיור 1. במרווח ערוגות של 1.6 מטר דרושה כמות של כ-19 מ"ק לדונם. הקטנת עומק התעלה לכ-7 ס"מ תאפשר להסתפק בנפח של 15 מ"ק. כיסוי החומר האורגני בשכבת חול בעובי 3-5 ס"מ מקל על הרטבת החומר ועל השתילה. במידה ויש מספיק חומר ללא אבן בשולי הערוגה, אפשר לבצע תיחוח רדוד עם מתחחת שהורדו ממנה הכפות הקיצוניות, כך שרק פני התעלה יעורבבו. אפשרות אחרת היא לגרוף את החול משולי התעלה ולפזרו על פני התעלה. חשוב לזכור כי בפועל דפנות התעלה אינן ניצבות ונוצרת תעלה בעלת חתך טרפזי.

לגידולי שורה כמו עגבניות, חצילים מלונים וכדומה אפשר ליצור תלם בצורת משולש שעומקו 14 ס"מ ורוחב בסיסו 15 ס"מ כמתואר באיור 2. בתלם כזה מפזרים כ-10 ליטר חומר אורגני למטר ערוגה (7-6.5 מ"ק לדונם) נפח זה מתאים למצב בו הקרקע קלה עם שונות מתונה לאורך הערוגה. תלם גדול שרוחבו 25-30 ס"מ ועומקו 20 ס"מ מתאים לתנאים קשים של קרקע אבנית או חמדה. למטר ערוגה ידרשו כ-25 ליטר (כ-16 מ"ק לדונם).

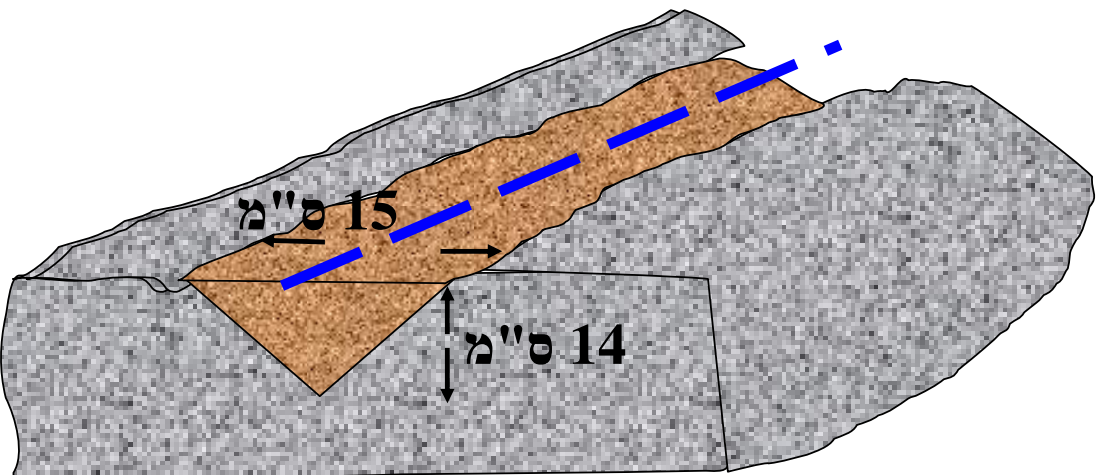

25 ביוני 2012
 ה' תמוז תשע"ב

איור 1. תאור מבנה של תעלת חומר אורגני עם שכבת חול מעליה המתאימה לגידול פלפל.

איור 2. תאור מבנה תעלה של חומר אורגני המתאימה לגידולי שורה. הגדלת ממדי התעלה תעלה את הנפח הדרוש מכ-7 מ"ק/דונם עד לכ-16 מ"ק/דונם.

בברכה
 שלמה קרמר
 שלום קרמר
 מדריך שירות שדה

בקר באגר שה"ח:
<http://www.shaham.moag.gov.il>

חוות גילת 85820 . טל' 9920976 – 08 פקס 9920970 - 08